Poštarina plaćena u gotovom

Žkt. župski ured
MALI STON Dalmacija

VJESNIK ĐAKOVAČKE BISKUPIJE

God. VII. Đakovo, lipanj 1954. Broj 6

SAMSON

Rijetko koja ličnost Staroga Zavjeta toliko iskače svojom tragičnom sudbinom, kao Samson! Najavljen je od Anđela Božjega svojim roditeljima! Majci je zabranjeno, da do njegovog rođenja uzima ikakvo žestoko piće, i da se opogani mesom! Sam je imao ostati nazirej kroz cijeli svoj život!

Specijalna briga, skrb i ljubav Božja kao da je očito u svakom času lebdjela nad njima, pripravljajući ga za usvišeni zadatak. Pa i samo ime — S u n č a n i — davalo je naslutiti, da će taj čovjek odigrati u životu svoga naroda veliku ulogu, jer za nijednoga ne čitamo u Svetom Pismu, da mu je tolika briga bila posvećena sa strane Gospodina Boga!

Kao da su se u njemu skupile sve naravne i vrhunaravne vrline; kao da je bio saliven od savršenog materijala, koji nije dao na sebi naslutiti nikakvu pukotinu, pa čak ni boru! Ako je itko bio opremljen sa svim pozitivnim svojstvima, koja su potrebna jednom čovjeku, da izvrši veliku zadaću, onda je to bio sigurno on.

Da je taj atleta nosio u sebi upravo vulkansku divovsku snagu, pokazao je jasno, kad je od šale rastrgao mladoga lava, koji mu je istrčao na put. No, — možda — kamo sreće, da je bila proporcija snaga obrnuta, jer ga ne bi svladala druga životinja — njegova strast!

Ali, da se u njemu nije samo skrivala silna snaga mišića, nego da je bio i umno vrlo razvijen, videlo se po tome kad je i lukave lisice upotrebio u svoje svrhe, da napakosti Filistejcima! Možda bi bilo bolje, da nije bio tako lukav i dovitljiv, pa ne bi pao žrtvom jedne druge l u k a v o s t i!

I magareća čeljust u njegovoj ruci bio je snažni buzdovan, kojim je rastjerivao svoje neprijatelje, i smrtonosno oružje pod čijim teretom su ostali ležati mnogi mrtvaci. On je znao svako sredstvo upotrijebiti, kad se radilo o tome, da se oslobodi svojih neprijatelja, ali je upravo tvrdoglavošću te životinje ostajao neprestano u pogibelji okružen svojim neprijateljima!

Za njega nisu predstavljala nikakvu zapreku niti okovana i teška gradska vrata, kad se trebalo osloboditi od zasjede, pa ih je od šale ponio na sebi daleko u goru, da dokaže, da se njega ne može niti zaskočiti niti svladati! Možda bi bilo bolje, da se nije mogao svuda afirmirati s toliko svoje snage, koja kao da je prelazila svaku granicu, pa bi sigurno bio tada oprezniji u pogibeljima, za koje je znao, da postoje na svakom koraku, pogotovo u neprijateljskoj sredini!

Imamo li dosta riječi udivljenja za toga diva i gorostasa uraganske snage, koji kao od šale prelazi preko svih zapreka, i preko kojega Duh Božji, čini upravo čudesna djela smionosti, jakosti, mudrosti i odanosti svom narodu kroz dvadeset godina!

Možemo li sada nakon takve slike o Samsonu bez suza u očima, bez zebnje u srcu pratiti njegov život i dalje? Kakve li tragične sudbine onoga, koji je nazvan „Sunčani"! Kakvo li je sunce slobode, sreće, mira i obilje trebalo po njemu zasjati cijelom njegovom narodu! Ali, on je zaboravio, da je sve svoje darove dobio radi općeg dobra, a ne da ih protepe ljenčareći i trošeći svoje vrijeme s Dalilom!

On je mogao svladati svaku životinju, samo nije mogao svladati životinju, koja je bila u njemu, svoju strast!!

Mogao je svladati svakoga neprijatelja, samo nije mogao svoga najvećega — svoju narav, a neprijatelji su čovjekovi njegovi domaći!

Mogao je ukloniti, preskočiti ili oboriti svaku

zapreku, samo nije bio u stanju, da ukloni svoju mlitavu volju, pa je ostajao u neprestanoj bližoj pogibelji, koja ga je konačno stajala slobode i života!

Bio je lukavlji od svake l i s i c e, samo nije bio lukavlji od najveće lisice, ako je u službi neprijatelja roda ljudskoga — ž e n e!

Tko bi mogao razumjeti tu tragičnu krivnju! Tko bi mogao nekako protumačiti tu zaslijepljenost, koja je učinila, da je ostao ondje unatoč toga, što je svakom moralo biti jasno, da se sprema neko zlo, jer Sveto Pismo veli: I kad mu je svaki dan dodijavala svojim riječima i tako ga mučila, da mu je život bio ogorčen, otvori joj cijelo svoje srce. (Jud. 16,16-17).

Uistinu! Da li omaglica i vrtoglavica uzburkane krvi; da li pijanost strasti i žestina nagona imaju takvu moć, da čovjek poludi za sebe, a i za druge u svojim riječima, mišljenju i vladanju! Pa, makar bio i Samson!

Kako li se osvetilo uporno ostajanje u neprestanoj bližoživotnoj pogibelji! Pouzdavao se u svoju lukavost i svoju snagu! Nitko nije siguran da ne će u časovima slabosti izdati i ono, što je za njega najsvetije! Pogotovo, jer je već imao žalosno iskustvo od prije s jednom Filistejkom, koja je od njega zatražila, da joj kaže rješenje zagonetke a on joj je rekao: — Ni ocu svojemu ni materi svojoj nijesam je izdao, a tebi da je kažem? (Jud. 14,16). Pa ipak je i onda izdao svoju tajnu, da konačno bude i sam izdan, jer tko izda Boga, može očekivati izdaju sa strane ljudi!! Tko ne drži vjernost Bogu, nema nikakva prava očekivati vjernost od ljudi!, pa i najbližih, makar se oni i kleli na svoju najsvetiju ljubav!

Dobro je čuvati tajnu Kraljevu, veli sv. Pismo! Dobro je čovjeku čuvati tajnu svetoga odnosa sa svojim Bogom, uslov sklopljenog Zavjeta u tajanstvenim časovima Božjega nadahnuća, i uvjet za djelovanje Duha Svetoga, bez kojega nitko nije div, nego samo slabi čovjek!

Na sve je to Samson zaboravio! Kad se probudio iz te svoje omaglice, bilo je kasno! S grozom je spoznao, da je Gospodin odstupio od njega! Nije pomoglo nikakvo napinjanje sila! Ostala je samo svijest o prevari i svijest nemoći! O, kako bismo željeli, da je tada također mogao Samson skočiti, pa svojom silnom snagom smrviti sve neprijatelje Božje, kao što je to nekada činio! Kako bismo željeli, da je Samson n ih tjerao, kud je on htio, a ne da bude vođen nemoćan i slomljen, kao ruglo u žalosnom triumfu poput medvjeda na lancu!

Uhvatiše ga, iskopaše mu oči, okovaše ga u okove i baciše ga u tamnicu! Sa stanovišta ljudske časti, bilo bi kud i kamo časnije, da je pao na megdanu, u borbi! Ali da, kad čovjek Božji mora pasti, tada pada najsramotnije! Kao da ne smije ostati na njemu nijedna nit časti, nego samo poruga i smijeh!

A kad „Sunce“ (Samson) pomrča — tada osjeti to kao svoju nesreću sav narod!

Da li je kakva takva utjeha njegov finale, kad zajedno sa svojim neprijateljima nalazi smrt pod ruševinama! Kad otpali čovjek Božji silazi s pozornice ovoga svijeta pada tako, da se tresu stožeri svijeta! O, kamo sreće, da taj div padne zauvijek ipak na desnu stranu!

* * *

Brate svećeniče! Sveti Augustin opominje: Nec Samsone fortior! Trebamo li još i danas takvih sudbina za pouku? Pazi, da ti sam to ne budeš!

MOLITE GOSPODARA ŽETVE...

Kristove riječi: „Tražite i naći ćete“ (Matth 7,7) odnose se i na traženje svećeničkog podmlatka. Tu nam je zadaću povjerio Isus Krist. Naša je služba, da se posebno brinemo za spasenje svijeta, stoga će revan svećenik nastojati u tu svrhu naći suradnika i nasljednika, kojih nikad ne će biti izobilje, da pobiru obilnu žetvu: „Messis quidem multa, operarii autem pauci“ (Matth 9,37).

Tu dužnost novi crkveni zakonik nalaže svim svećenicima: „Dent operam sacerdotes praesertim parochi, ut pueros, qui indicia praebeant ecclesiasticae vocationis, peculiaribus curis a saeculi contagiis arceant, ad pietatem informent, primis litterarum studiis imbuant, divinaeque in eis vocationis germen foveant“ (kan. 1353).

Sv. Vinko Paulski tvrdi, da na svijetu nema većeg i zaslužnijeg posla, nego li providati Crkvi dobrog svećenika. Za pravog svećenika je to vrelo utjehe, dok naprotiv loš svećenik ne zna za rad oko promicanja zvanja. Što više, on svojim zlim primjerom, a katkada i otvoreno odvraća od svetog zvanja.

Mislim, piše Msgr Mennini, da bi svaki svećenik u svom životu morao odgojiti barem jedno zvanje. Ne može mirno umrijeti onaj svećenik, koji iza sebe nije ostavio nasljednika, koji će nastaviti njegov posao. Nosioci nebeskog svećeništva moraju rađati duhovna zvanja u kršćanskoj djeci, te nema većeg i zaslužnijeg posla pred Bogom, do li odgojiti dobrog svećenika, pastira i učitel a". (Camele: Odgoj klera str. 194—196).

Široko polje rada na tom području nalazi se pred svećenikom u ljetnjim mjesecima, pred početak nove školske godine.

Da bi u tom poslu bilo što više ploda, donosimo i „Litanije s molitvom za svećenička zvanja", koju je odobrio card. Micara 8 svibnja 1952, a prijevod Biskupski ordinarijat u Đakovu 31 svibnja 1954 br. 899/1954. Te se molitve mogu umetnuti među molitve, koje već postoje za svećenička zvanja, a i dati na privatno molenje pobožnih vjernika.

LITANIJE

Gospodine, daj svojoj Crkvi svećenika.
Opetuje se...
Gospodine, daj svojoj Crkvi mnogo svećenika.
Opetuje se...
Gospodine, daj svojoj Crkvi mnogo svetih svećenika. Opetuje se...
Sveta Marijo, kraljice svećenika, izmoli (-te) nam svetih svećenika (ponavlja se svaki put).
Sveti Josipe, zaštitniče svete Crkve,
Sveti Anđeli i Arkanđeli,
Sveti Patrijarsi i Proroci,
Sveti Apostoli i Evanđelisti,
Sveti Biskupi i Ispovjednici,
Sveti Mučenici i svete Djevice
Sveti Pijo Peti,
Sveti Karlo Boromejski,
Sveti Filipe Neri,
Sveti Franjo Saleški,
Sveti Ivane Vianeju,
Sveti Ivane Bosco,
Sveti Josipe Cafasso,
Sveti Franjo Asiški,
Sveta Katarino Sienska
Sveta Terezijo od maloga Isusa,
Sveti i blaženici Gospodnji,

Da dostojno slave sveta Otajstva,
Da svaki dan služe svetu Misu,
Da hrane vjernike kruhom života,
Da promiču sjaj štovanja Božjeg,
Da preporađaju duše svetim krštenjem,
Da djecu poučavaju u svetoj vjeri,
Da mladež odgajaju u strahu Božjem,
Da obraćaju sve nevjernike i krivovjerne,
Da otkrivaju i pobijaju svaku krivu nauku,
Da utvrđuju u vjeri sve one, koji sumnjaju,
Da pomažu i krijepe one, koji se plaše,
Da pridižu i s Bogom pomiruju one, koji u grijehe padaju,
Da privode k Bogu one, koji su se od Njega udaljili,
Da brane kršćansko ćudoređe,
Da se odlučno bore protiv loših običaja,
Da blagosivaju svete bratovštine,
Da brane čast i svetost ženidbe,
Da učvršćuju sreću kršćanskih obitelji,
Da krijepe i tješe bolesne i patnike,
Da opremaju umiruće,
Da se mole i svetu Misu prinose za naše pokojne,
Da šire slavu Božju i na zemlji pružaju mir dušama dobre volje.
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam Gospodine.
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas Gospodine.
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

MOLITVA

Svemogući i milosrdni Bože, usliši dobrostivo naše ponizne molbe i daj, da oni, koje si po neizmjernoj dobroti svoje blagosti uzvisio na službu nebeskih tajna, budu dostojni sluge svetih tvojih oltara, te ono, što njihov glas iznese, Tvojom posvetom da bude potvrđeno. Amen.

MOLITVA ZA SVEĆENIČKA ZVANJA

Presveto Srce Isusovo, svećeničko je zvanje Tvoje pravo i Tvoj dar.

Pozivaj u njega obilno u svojoj neizmjernoj dobroti duše, koje si ti izabrao.

Pošalji, nadalje, Anđele svoje, da čuvaju u srcima dragocjeno sjeme zvanja; potiči roditelje, da ga uzgajaju najsvetijom brigom; svijetlo budi onima, koji moraju prosuđivati vladanje Tvojih izabranika, izlij Duha Svetoga tamo, gdje se oni odgajaju, daj da svako Sjemenište prožimlje duh posljednje večere; posebno rasvijetli, upravljaj, jačaj duhovne pastire u teškoj zadaći upoznavanja onih, koje si izabrao, te daj, da ih uzmognu u Tvojoj ljubavi odgajati.

Preblažena Djevice, Kraljice Apostola, spasenje kršćana, potkrijepi naše molitve pred Srcem svoga Božanskog Sina. Amen.

Haec doce et exhortare

(Nacrt za propovjedi o glavnim kršć. istinama)

21. Udi u se. Ispitivanje savjesti.

Priča o izgubljenom sinu. — Ta stara priča, pripovijeda o sinu, koji je ostavio oca i rodjenu kuću, otišao u tudjinu, i „živeći raspušteno prosuo svoje imanje“. Kad je sve potrošio, nastade u onoj zemlji velika glad. On otidje kod nekog čovjeka i najmi se u službu, a ovaj ga pošalje, da čuva njegove svinje. Gladovao je i bio željan onoga što su jele svinje, ali mu nitko nije davao. Sjedeći kraj čopora, sav poderan i zamazan, sjetio se oca, rodne kuće i života, koji je provodio nekoć s ocem i braćom. Promišljao je o životu nakon odlaska iz očeve kuće i zaključio: „Sagriješio sam ocu“. To je bio zaključak do kojega je došao, gledajući prnje koje su pokrivale njegovo nečisto i zapušteno tijelo i slušajući roktanje krda - tog jedinog društva njega - sina bogatog i uglednog čovjeka. On je u taj čas uvidio, da njegova velika nesreća ima samo jedan uzrok, što je ostavio oca. Sav ostali život bio je samo posljedica toga nezahvalnog čina - jer ga je ostavio - ne iz uvjerenja da je to dobro, nego iz objesti. Jedini put iz toga zla vidio je u povratku ocu. „Ustat ću, poći ću k ocu i reći mu: Oče, sagrješio sam“. Ustao je i pošao. Bio je slab, izgladnio, ali ga je tjerala naprijed svijest o nepravdi, koju je nanio ocu, koji ga je čekao iz dana u dan i čim ga opazi izdaleka, potrčao je prema njemu. Ganula ga je tužna slika njegova djeteta. „Oče sagrješio sam nebu i tebi“. To je bilo sve što je čuo izmedju jecanja raskajana sina, ali mu je mnogo više govorio njegov suzni pogled i burno udaranje njegova srca, koje je osjećao na svojim očinskim grudima. „Sagrješio sam!“ - To je bio krik, koji se je provalio iz tog napaćenog srca. „Sagrješio sam“ - govorio je njegov pokajnički izgled. Sagrješio sam - nisam dostojan, da se zovem tvojim sinom, to je bio glas sinovskog srca, punog ljubavi - ne samo sebične - nego ljubavi za čast očevu, koju je toliko puta teško okaljao, od onda, kada ga je napustio.

Razmisli ozbiljno o grijesima od zadnje ispovijedi. — Književnik Pascoli u svojoj knjizi „Izabrani odlomci svjetske književnosti“ - stavio je na početak tri Kristove priče: O izgubljenom sinu, O izgubljenoj ovci, i izgubljenom novčiću. Prelazeći na ostalu svjetsku književnost, kaže da je učinio tako jer su „Ove tri priče preporodile svijet“.

Preporod kršćanske duše zbiva se u sakramentu sv. Ispovijedi. Slika izgubljenog sina nije slučajno postavljena uz ovaj sakramenat. Djeca uče u vjeronauku, da je dobri otac, zapravo Bog, koji prašta nama - izgubljenoj djeci - ali onda, kada se kajemo. Sv. Ispovijed je onaj zagrljaj u kojem se miješaju suze pokajnice izgubljenog sina, sa suzama radosnicama Oca, čije je veselje veće nad jednim raskajanim grješnikom, nego nad devedeset devet pravednika. „Sagrješio sam!“ To su riječi, koje je izrekao sin padajući u zagrljaj svom ocu. Te su ga riječi dovele natrag. One su mu dale snage za daleki put - jer drugog izlaza nijo vidio. Zagrljaj očev i riječi praštanja bile su nagrada za ono duboko kajanje, koje se rodilo u duši izgubljenog sina, kada je duševno i tjelesno slomljen, upoznao da je nesretan, jer je uvrijedio i napustio oca. „Sagrješio sam!“ - Te dvije riječi nisu bile samo molba za oproštenje. One su izvirale iz duboke boli i kajanja zbog grijeha. Sakramenat sv. Ispovijedi ustanovljen je radi opraštanja grijeha. Sagrješio sam - to su prve riječi koje izgovaramo, kada ga primamo. Da li su te riječi iskrene ili ne, o tome ovisi, da li će zagrljaj očev uslijediti zajedno s riječima praštanja. „Sagrješio sam!“ - Govori kršćanin u sv. Ispovijedi, moleći Oca za oproštenje. Kada sama ispovijed počne, koliki tvrde obratno: ja nemam grijeha. „Sagrješio sam!“ - Da li je iskreno rečeno - ako ne znam nabrojiti niti teške grijehe, ili ih preko volje nabrajam, umanjujem, poljepšavam ili čak prešućujem? Da li je taj - „sagrješio sam“ - iskren kod onih, koji neozbiljno zastaju čas prije nego što će ga reći, ili nakon što su ga izrekli. Zašto Krist govori o tome, kako su mnogi zvani, a malo ih ima izabranih? Što znače riječi o širokom putu i o mnogima, koji idu njime u propast? Zar doista od četiri zrna jedno donosi plod? Čemu te zbiljske riječi, kada znamo doduše da smo slabi i da griješimo, ali ipak da je velik postotak onih, koji obavljaju barem uskrsnu sv. Ispovijed. Kada slušamo pjesme koje se pjevaju, razgovore koji se vode, šale koje kršćani jedni drugima pripovjedaju - onda moramo doći do zaključka - njihov sagrješio sam, nije ispravan. Oni nijesu proživjeli svoju krivicu, njihov - sagrješio sam - nije izgovoren s promišljanjem. Njihovo držanje i tumačenje grijeha jest drugačije,

nego što pokazuje slika izgubljenog sina. Za ovakve bismo mogli reći: „...nema čovjeka, koji bi promišljao u svojem srcu". To često izvire iz neznanja. Ali posljedice njegove nijesu zato manje strašne. Bez povratka Ocu, nema očinskog zagrljaja i praštanja, a vratiti se Ocu, može samo onaj, koji uvidja, da je sagriješio. „Sagriješio sam!" - moraju biti riječi, koje čovjeka dižu iz kala i tjeraju natrag k očinskoj kući, čvrstom odlukom ostati pod očinskim okriljem.

Dekalog pokorničko ogledalo - crkv. zapovijedi. — „Sagriješio sam!" - Zar ima još nešto tako teško i ponižavajuće za čovjeka XX. stoljeća, kao što su te dvije riječi. Zar nije teško danas govoriti uopće o grijehu, kada ta riječ tako sigurno sjedi zarobljena medju navodnicima. Da čovjek može tu riječ izreći, ne traži se mnogo mudrosti. Nešto malo poniznosti dosta je, da čovjek atomskog doba, može reći bez crvenila na licu: Sagriješio sam. Čitamo u novinama o grijesima protiv zakona ili pravila književnosti, slikarstva, kiparstva itd. Slušamo o raznim greškama, koje se počinjaju: znamo za krivične zakonike, po kojima se osudjuju kazne za one, koji počinjaju njihov prestup; tamnice, vješala ili električna sjedala svjedoče o tome, da ima grijeha velikih i malih - a sve to u odnosu čovjeka prema čovjeku. Sada se sjetimo činjenice, da je Bog općenito priznati Zakonodavac kroz vjekove. U prilog Njegovih Zakonika i prava govore najodličniji predstavnici ljudskog roda kroz vjekove. Statistike zadnjih decenija potvrdjuju, da mu čitavi narodi priznaju to kao rijetko kada prije. Priznaju pravo, ali ga se ne drže.

Priznaju Zakone, ali ih krše — a to se zove grijeh.

Za vrijeme prvog svj. rata Wilson je izdao svojih glasovitih 14 točaka — kao pravilo za sretan život čovječanstva. Jedne svjetske novine donijele su njegovu sliku s 14 točaka na jednoj strani, a na drugoj strani slike bio je naslikan Mojsije kako drži ploču s deset zapovijedi Božjih. Ispod slike je pisalo ovako: „Da ste držali deset zapovijedi Božjih, ne bi vam trebalo 14 točaka Wilson-ovih". Ponovila se priča o izgubljenom sinu. Čovjek ostavio Boga — nebeskog Oca — kada je došao sam u svoju nesreću, vidio je da je amo zapao radi napuštanja Boga i Njegova Zakona, i da ga može spasiti samo povratak Bogu i Njegovim Zapovijedima. Sreća čovjeka pojedinca, obitelji i naroda, ovisi o ispunjavanju zapovijedi Božjih. To govori i sam Bog: „Držite zapovijedi moje i čuvajte zakone moje i vršite ih da možete živjeti u zemlji bez svakoga straha i da vam zemlja rada plodove svoje, da ih jedete do sitosti, ne bojeći se da će vas tko napasti". (Lev 21,18).

Nije li to najmoćniji Vladar, o kojemu ovise plodovi zemlje, glad ili obilje, mir ili rat? Nije li čudno i žalosno, da On mora pozivati ljude, da mu iskažu čast. To nam je izrekao i Njegov Jedinorođeni Sin: „Ako hoćeš ući u život — drži zapovijedi". Izdaja takvog Gospodara, najveća je sramota. Zato je imao pravo, da u St. Zavjetu traži glavu onoga, koji Ga pogrdi. Bilo je takvih vladara i ovdje na zemlji, koji su tako radili s onima, koji su povrijedili njihovu čast, premda nijesu bili vrijedni, da ih se časti. Što činim, da bogomrske kletve nestane u mojoj okolini, a možda i kod mene? Engleski nadvojvoda Filip igrao je nedjeljom neku športsku igru i 13.000 njegovih podanika našlo je za vrijedno, da ga potsjeti svojim pismom, kako bi taj njegov čin mogao imati, „teške posljedice po život nacije." Time su ga htjeli upozoriti, da u dan Gospodnji treba pribivati službi Božjoj i čuvati se teških poslova.

Poštuj oca i mater, da dugo živiš i da ti dobro bude na zemlji. Zar može i jedno obrazloženje o dostojanstvu roditelja doseći ono iz kršć. nauka: „Roditelji su po Božjoj naredbi Božji zamjenici, najveći naši dobročinitelji". Tražiš li to za sebe — daj onima, kojima i sam duguješ. 80 mil. poginulih u prošlom ratu, stradalo je radi toga, jer su zaboravljene one dvije riječi: Ne ubij! Švedski liječnici dižu glas protiv onih, koji su krivi, da je 45.000 nevinih izgubilo svoje živote bez ijednog taneta, jer im je „priroda" branila stvoriti ljudsko srce. A tebi? Ne sagriješi bludno! O toj temi možemo ispitivati savjest vrlo lagano. Taj grijeh naime više i ne postoji, jer ono što svi čine, ono što je potpuno naravno i prirodno — nije grijeh. Povijest veli nešto drugačije, da su radi njega padala carstva — kad je taj grijeh zavladao njima. Vele, da je u jedno vrijeme u bivšoj A-Ugarskoj vojsci ležalo od njegovih „nevinih" posljedica nekoliko divizija. Liječnici kažu, da „bolesti od čistoće" čekaju svojega pisca, dok plodovi „naravnog života" daju obilnu gradju liječnicima — i stalan kadar bolnicama i ludnicama. Nestaju zbog toga grijeha narodi i države. U nekim se parlamentima već govori o tome. Da li je meni jasno, što je čistoća, što je pravi lik mladića i djevojke, što je život obične životinje, čija je svrha jedino umnažanje i uzdržavanje vrsti, a što je kršćanska ženidba sa svojom trostrukom svrhom: umnažavanje ljudskog

roda, razborito udovoljenje i medjusobna pomoć. Ne ukradi! Ne laži! Ne poželi ništa tudjega. Nije li to od velike važnosti?

Nietzsche, propovjednik jedne od najzloglasnijih nauka, urlao je u nemoćnom bijesu: „Razbijte ih, razbijte ih, te dvije stare ploče, braćo, razbijte ih“. Dali je toj braći to uspjelo, više nije tajna. Zanimljivo je, da je Nietzsche završio u ludnici.

Mi ne želimo biti takvi. Mi priznajemo Božje zapovijedi, a jer smo svijesni, da smo ih često prekršili iz slabosti ljudske — mi se ne stidimo priznati zajedno s izgubljenim sinom — oče, sagriješio sam! Mi se čvrsto ufamo, da naša iskrena ispovijed, u kojoj se skrušeno kajemo za sve svoje grijehe, nije nešto uzaludno i suvišno. Ona je put u kuću očinsku, povratak u očinski zagrljaj.

22. Pokorničko pokajanje i odluka za budući život

Stara jedna legenda pripovijeda o nekom starcu, koji je provodio svoj život na čudan način. Sva je njegova okolina znala da se on svakoga jutra diže rano iz svoje postelje i pali svijetlo u svojoj siromašnoj kućici. Znatiželjni susjedi odluče, da će uhađati starca, ne bi li otkrili tajnu, koja mu ne da počivati. Jedne noći, sakriveni u grmlju kraj starčeve kuće čekali su, da ugledaju svijetlo na njegovom prozoru. Ponoć je prošla, sve je bilo tiho, a iz starčeve kuće začuje se štropot i čas zatim — pojavi se na prozoru blijedo svijetlo uljanice. Oni se približe kući, iz koje se čuo žalostan plač, koji je parao srce. Licem na zemlji ležao je starac stalno govoreći: Gospodine, ja sam Tebe zatajio, oprosti opačinu moju. Bio je to sv. Petar koji je oplakivao svoj grijeh. I veli legenda, na njegovom licu vidjele su se dvije brazde izdube od suza, koje su tekle radi jednog jedinog grijeha.

Bol i žalost. „Prije nego li pijetao zapjeva, triput ćeš me zatajiti!“ To je bio odgovor Kristov na Petrovo uvjeravanje: „Ako bi mi trebalo i umrijeti s tobom, ne ću te zatajiti“. On je Isusa zaista ljubio i bio spreman i svoj život dati za Njega. Da ga odbrani od neprijatelja, potegao je i za mač. Jer Ga je ljubio i njegova je bol bila veća i teža, kad ga je pijev pijetla sjetio, da je on — Petar — zatajio svojeg Učitelja. A gorki plač, koji je provalio iz njegovih grudi, ostat će zauvijek vrijedan primer plemenite žalosti, nesebične boli radi uvrede nanesene Bogu. Nije li tu istu plemenitu bol osjećao sv. kralj David okajavajući jedan dan radosti sa tisuću dana žalosti? Zar nije neutješljiv on, koji radi jednog grijeha plače, kako veli sv. Pismo, danju i noću.

Malen je broj onih, koji ne poznaju ruku iz koje su sami potekli, iz koje su primili sve što imaju u naravnom i nadnaravnom redu! Pa ipak, tu ruku nesmiljeno odbijaju, vrijeđaju i pogrđuju, a sve to bez i najmanje žalosti, Zar se ne bi mogle na mnoge kršćane primjeniti riječi crkve. Oca namijenjene psovačima: „Psovač je gori od psa, jer pas ne laje na svojeg gospodara, pa i ako ga ovaj bije, a psovač psuje svojeg Boga i ako mu Bog ništa zlo ne čini, nego ga svakim dobrom obasiplje“! Da li žali svoje grijehe bogohulnik, koji se godišnje doduše ispovijedi, ali uvijek iznova jednako strašno psuje? Da li se kaje s boli onaj, koji propušta sv. Mise bez razloga, a nikako ne će da to popravi, premda mu je to lako. Da li postoji prava žalost nad grijehom, koji bestidni život svoje djece pravdaju s tim, da ni oni nijesu bili bolji? Gdje je prava žalost i odvratnost nad grijehom kod onih, koji se hvale brojem žrtava, koje su unesrećili za ovaj a možda i za drugi život? Otkuda tolike bestidne pjesme ulicom naših sela kasno u noći, u po bijela dana, u svatovima najgadniji izrazi, neprestane bestidne šale — otkuda to sve među onima, koji radosno pristupaju sakramentu Pokore? Otuda, što u njihovom srcu nije bilo pravog pokajanja, prave boli i žalosti, jer oni uopće ne vide u čemu se sastoji sakramenat ispovijedi, jer ne znaju da se pravo pokajanje bitno sastoji od žalosti, mržnje i odvratnosti prema grijehu. Njihove riječi, šale, želje, misli, plesovi — čitav njihov život je himan grijehu, a pravi bol i žalost čuvaju za onaj čas, kada grijeh ostavi njih, jer ga oni sami ostaviti ne će.

Prava bol i žalost uključuje u sebi o d l u k u ne griješiti više. Negde prije donijeli su neke novine razgovor novinara s jednim ciganinom. On ih je žalio radi njihova teškog života. Ciganin mu je u razgovoru iznio i jednu priču, koja kola među njegovim srodnicima, priču o ciganskom caru Pengi. On je bio vladar u silnom ciganskom carstvu. Silno bogat i moćan, da mu nije niti jedan car bio ravan. Zato se car Penga osilio, pa je počeo grditi i samoga Boga. Grdio Ga je po čitavi dan, a kad bi se spuštala noć, onda bi, bojeći se mraka, molio Boga da mu oprosti. Kada prođe noć, on opet iznova diže šake prema nebu ruži, grdi i proklinje. Bog se napokon razljuti prokune cigane, uzme im car-

stvo i raspirši ih po čitavom svijetu, da se nikada više ne smire. Takav ciganski način saobraćaja s Bogom postoji kod onih kršćana, koji u stanovitim časovima svoga života — kamo sreće da je to svake večeri — pokazuju neku bijednu žalost ili bolje praznovjerni strah pred Bogom. Od jedne godišnje Ispovjedi do druge osjećaju, da nešto nije u redu između njih i Boga, ali život ne popravljaju. Za takve veli sv. Terezija, da ih je vidjela u paklu mnogo. Oni su doduše primali sakramenat Ispovijedi, ali bez pokajanja i odluke. To je na koncu i jasno, jer takav život, nije ništa drugo, nego ruganje Bogu, a takva Ispovijed — bez pokajanja i odluke — nešto nepošteno u odnosu čovjeka prema Stvoritelju. U Engleskoj je cenzura zabranila jedan film, u kojem se obred sv. Ispovijedi tretira na neozbiljan način. Tako protestanti! Mnogi katolici, premda imaju pred sobom tolike velike likove, kao što je to sv. Petar, Marija Magdalena, sv. Augustin i drugi — pristupaju samom sakramentu bez ikakve ozbiljnosti. Crkva će rijetko uskratiti ovaj sakramenat, ali na riječi svećenikove: Ja te odrešujem, Božja cenzura stavit će svoju opasku: ali Ja te ne odrešujem. Nad njihovim dušama stajat će isto tumačenje kao za razvratnog i neozbiljnog kralja Baltazara! Izmjeren si i našao si se prelagan.

Svojstva pokajanja. — Prava bol i žalost znak je iskrenog pokajanja. Ona mora biti ukorijenjena u duši i volji, koja se ozbiljno odvraća od grijeha i vraća se Bogu. Za takvo pokajanje vrijede riječi sv. Pisma: „Srca skrušena i ponižena, Bože, ne ćeš prezreti“. Pokajanje mora biti *svrhunaravno,* tj. radi Boga. Kada je Bog odbacio Saula, on je priznao svoj grijeh. Bog mu ipak nije oprostio, jer se je kajao samo zato, što je imao izgubiti krunu i prijestolje. Ništa ne vrijedi pokajanje pijanca, koji se kaje što je pijanstvom uništio zdravlje i imetak. Djevojka, koja se kaje za grijeh samo zato, jer se je osramotila pred ljudima i izgubila prigodu za udaju, ne prima oproštenja, jer se kaje samo radi sebe. Trgovac uhvaćen u nepravednoj prodaji, ako se kaje, jer je izgubio svoje mušterije, a ne poradi Boga, ne postizava oproštenje za svoje čine. Pokajanje mora biti *općenito* — mora obuhvaćati barem sve smrtne grijehe. Tko ide na Ispovijed i iskreno ispovijeda sve teške grijehe — ali se makar samo za jednog ne kaje — ne valjano se ispovijeda.

U jednoj crkvi čekali su vjernici, da dođu na red na sv. Ispovijed. Svećenik je polako ispovijedao, pa je to jednom dosadilo, te ovako reče: „Ja ću biti s njim brzo gotov. Ne psujem, u crkvu otprilike idem, a što činim ja od svoga tijela, to se njega ne tiče“. Taj nije imao volju ispovijedati svoje grijehe protiv „tijela“, niti se za njih kajao, a niti dobio oproštenja za bilo koji grijeh, jer mu je Ispovijed bila nevaljana. „Ne varajte se“ — čitamo u sv. Pismu, „ni bludnici, ni psovači, ni razbojnici, ni pijanci... neće ući u kraljevstvo nebesko“. Tko drugačije misli žalosno će proći, jer vara samoga sebe a ne svećenika, a još manje Gospodina Boga, koji sve znade i vidi.

Grijeh je najveće zlo — Godine 1922. veliki engleski parobrod „Light“ pošao je na putovanje za Južnu Ameriku. Kad je brod bio jedan dan na putu, izvuku mornari na palubu dječaka, koji je bio sakriven u stovarištu robe. Imao je oko devet godina i izgledao je bijedno. U to je stigao strogi kapetan. „Kako se zoveš“, zapitao je oštro dječaka? „Zovem se Nick Lhatterdon, gospodine kapetane“. „Kako si se usudio ukrcati, ti drski derane?“ — Dječak je odgovorio da ga je njegov očuh doveo na mjesto, gdje je bio sakriven i rekao mu, da će se odmah vratiti. Otišao je i nije više dolazio. Kapetan je imao već više ovakvih slučajeva i zato nije vjerovao dječaku, nego se izdere na njega: „Ti lažeš, ali ja ću te naučiti već pameti“. Imaš tri dana na razmišljanje, ako ne kažeš kroz to vrijeme istinu, bacit ću te u more. Jesi li razumio? Sa mnom nema šale!“ Mornari su ga zatvorili u jednu tamnu izbu, a kapetan ga je više puta pohađao, prijetio mu se i nastojao je, da otkrije dječakovu tajnu, koja ga je navela na put. Treći dan izveo je dječaka na palubu i pred svima izvadio sat, stao pred njega i zagrmio: „Ako za pet minuta ne kažeš istinu, letjet ćeš sa broda u ždrijelo morskih pasa!“ „Gospodine kapetane, ja ne lažem, ja ne lažem“, — to je bilo sve što je iz ustiju ovog dječaka izvukao kroz tri dana. „Još imaš tri minute, još dvije... govori ti lažljivče, ili si gotov“. Kapetan je sada već rikao od bijesa. „Bacajte ga dole!“ drekne kapetan namignuvši na mornare. U taj čas mali Nick digne svoje ruke prema kapetanu i gledajući i njegovo smrknuto lice zamoli: „Smijem li se pomoliti?“ — „Smiješ“, odgovori kapetan. Nick klekne pred njim, mornarima i putnicima, sklopi ruke i sa suzama u očima izmoli Očenaš. Onda digne oči prema nebu i reče: „Draga Majko Božja, uzmi me k sebi u nebo, ja ću rado umrijeti, ali lagati ne mogu!“ Na palubi se čuo jecaj i plač prisut-

nih, a mrki kapetan ne sakrivajući suze u očima privine dijete na svoje grudi i prozbori u svečanoj tišini: „Nick, tvoj te je očuh ostavio, od danas ću ja biti Tvoj otac!“ (Obitelj 1933,)

Jedno jedino zlo u svijetu postoji, zlo pred Bogom, a to je grijeh. Njega se je jedino potrebno bojati i čuvati. Zato molimo i kod sv. Ispovijedi i često u svojem životu one lijepe riječi, djela skrušenja: Volim, Bože moj, prije umrijeti, nego li ikakvim grijehom Tebe uvrijediti.

23. Vrsta pokajanja

Naša nas sv. vjera uči, da je Bog, koji je stvorio nebo i zemlju, pravedni Bog; Bog, koga se ne može nekažnjeno vrijeđati; Bog, koji traži za krivnju, kajanje; za svaki grijeh, pokoru; za svaki krivi korak, ispaštanje. To je od vijeka nepromjenljivi zakon. Bog je sam sebi dužan da tako postupa: svojoj veličini, dostojanstvu i veličanstvu. A taj je postupak dobar i za čovjeka, da si on sve ne dopusti, da se previše ne zaboravlja i da ga barem strah od kazne zadrži od zla. To je zakon, koji je pokraj neba stvorio još čistilište i pakao; koji je nakon pada praroditelja pripustio na svijet legiju nevolja i smrt. Ali vjera pokazuje na Boga ne samo kao strogog i pravednog suca, koji osvećuje grijeh već i na Oca, koji traži našu ljubav, koji je sama Dobrota i Milosrđe, koji se ublažuje našim kajanjem, molitvom i zadovoljštinom.

1. **Važnost kajanja.** Zato je prevažna za kršćanina nauka o kajanju, o kojoj danas govorimo. Bez kajanja nema izmirenja s Bogom. Ono je nužno za dostojnu ispovijed. Postoje slučajevi, kad bi se moglo ispustiti ispit savjesti i priznanje grijeha, ali pokajanje nikada. Ono je s odlukom za ispovijed ono, što je duša za tijelo, što sunce za dan.

Sv. Antun Padovanski kaže, da je pokajanje životni dah, koga Bog udahnjuje u lice duše, da joj ponovno povrati svoju Bož. sliku, koju je s grijehom iznakazila. Bl. Suzo našao je najpotresniju poredbu u životu i s njom iznio učinke pokajanja ovako: „Nikada ne bi nijedna majka, bila ona jedna od najboljih, svom djetetu... kad bi palo u vatru, s toliko osećaja i volje pružila ruku da ga spasi, kao što to čini Bog skrušenom čovjeku, makar bi on sve grijehe svijeta — kad bi to bilo moguće — tisuću puta na dan ponovio.

2. **Savršeno pokajanje.** Pokajanje uključuje u sebi bol duše i mržnju na grijeh. Ono je od vraćanje od onoga, što nije dostojno čovjeka, obraćanje onomu, što jedino daje smisao životu. Savršeno pokajanje je ono iz ljubavi prema Bogu. Ono je povratak ljubljenom Bogu u svakom pogledu, sa svim snagama duše, koje se upravljaju jedino prema volji Božjoj. Ono je izdanak iz korjena svete ljubavi. Ljubav želi ljubljenom svako dobro i nastoji da od njega otkloni svako zlo. Ona žali, kad se njemu nanese kakova uvreda. Ako ga je on sam uvrijedio, to ga muči i žalosti. On nastoji da uvredu popravi, ljubljenom nadoknadi, što je njegovom krivnjom pretrpio, i s njim iznova uspostavlja najbolji odnos. Tako i duša duboko shvaća, kako je grijehom povrijeđeno Božje veličanstvo, prezrena dobrota, oskrnavljena svetost. I sve je to učinjeno na očigled Boga, koji to zabranjuje. Prema nauci sv. Bernardina veoma je teško pobuditi savršeno pokajanje. Naša bol kod takovog pokajanja je odraz naše ljubavi. A ova traži da ga ljubimo iznad svega, i iznad samih sebe. Kako se pozna takova ljubav? Da smo spremni oduprijeti se uvredi Božjoj i onda, kad bi nam ta uvreda donijela bilo koji užitak ili korist. Takovo pokajanje nam pribavlja oproštenje grijeha i bez sv. Ispovijedi. Dakako, da ono uključuje želju za sv. Ispovijed.

Veliki tranjevački misionar, sv. Bernardin nam plastično riše savršeno pokajanje. Mi govorimo, da je neka stvar satrta, kad se smrvi u sitne komade. Tako govorimo za srce čovjeka, da je satrto, kad se u njem posve uništi navezanost na grijeh. Treba satrti dvoje: srce i grijeh. To se događa u savršenom pokajanju. Srce satiremo velikom tjeskobom boli i mržnjom na grijeh. Prema savjetu proroka Joela (2,13); Razderite srca svoja. Satrti treba i grijehe. To se ispunja, kad ih izbacujemo iz srca. Na to nas upućuje psalmista riječima: Izlijte pred njim srca svoja (Ps 61,9).

3. **Nesavršeno pokajanje.** Da postignemo u sv. Ispovijedi oproštenje grijeha, dostatno je i takovo pokajanje. Ovdje bol duše ne proizlazi iz čiste ljubavi, već iz odvratnosti samog grijeha ili iz straha pred kaznom. Samo sv. Pismo hvali one, koji su izbjegavali grijeh i radi straha od kazne. Ono tvrdi općenito, da je strah Gospodnji početak mudrosti. Sveti se oci pozivaju

na tisuću načina na taj strah. Na primjer sv. Augustin piše: Poštena žena i preljubnica se boje od muža: ali poštena se žena boji, da se on ne udalji, a preljubnica da ne dođe. Ako se udalji muž, čista se boji, da se ne vrati ili da će kasno stići... Tako se i čista duša boji, da ne izgubi zaručnika, dok se nesavršena boji kazne; a taj strah je dobar i koristan...

Strah, koji nas potiče na dobro je svakako nešto dobra. Svrha je zakona, da ljudi postanu pošteni i dobri. Motivi, koji nas potiču, da takovi postanemo, sigurno su dobri i časni. A osim toga nitko ne dolazi odmah do vrhunca dobra, do savršene ljubavi prema Bogu. Postoji stupnjevanje i u duhovnom razvitku. Prije savršene ljubavi i kajanja iz te ljubavi postoje niži stupnjevi i motivi kajanja.

Iako se po nesavršenom pokajanju, koje isključuje svaku volju za ponovni grijeh, čovjek još ne obraća posve Bogu, kao svojoj posljednjoj svrsi, ipak to nije zapreka, da se postigne u sv. Ispovijedi potpuno oproštenje grijeha. Sam sakramenat dopunja to obraćenje.

4. **Znak pravog pokajanja** je volja za kasniji dobar život. Tvoje je pokajanje bilo sigurno ozbiljno, ako odlučno prekineš s griješnom prigodom i ako sve izbjegavaš, što te je prije vodilo grijehu. Tvoje je kajanje bilo ozbiljno, ako ti nije teško njegovati molitveni život i pristupati sakramentima. U protivnom možeš s pravom sumnjati u svoje pokajanje, a s tim i u valjanost svoje ispovijedi. Strašna pomisao: da ispovijedi nisu u redu! Najutješnija misao: moje su ispovijedi savjesno obavljene.

David kaže u pokorničkom psalmu: Žrtva je Bogu duh skrušen. Na to nadovezuje sv. Augustin: „Unutri imam prinos koji treba da žrtvujem; imam tamjan, koji ću prinijeti; imam žrtvu, kojom ću skloniti na milosrđe svoga Boga.

24. Idi i pokaži se svećeniku. Ispovjed.

Sakramenat sv. Ispovijedi nosi sobom obilje Božjih darova, ali i ozbiljne dužnosti. Samo složna suradnja Božje milosti i našeg djelovanja može plodove sv. Ispovijedi dovesti do pune zrelosti. Zato je već sv. Ivan apostol rekao svojim suvremenicima, a preko njih i svim kršćanima o darovima i dužnostima sakramenta pokore ove riječi: „Ako priznajemo grijehe svoje, vjeran je i pravedan (Bog), da nam oprosti grijehe i očisti nas od svake zablude,“ (1 Jo 1,9). Danas ćemo govoriti kakovo mora da je naše priznanje grijeha.

1. **Potpuno,** to jest moramo priznati barem sve smrtne grijehe, i to onako savršeno, kako smo to protumačili u prijašnjoj propovijedi: o ispitivanju savjesti. Ako nam padne štogod u oko treba to odmah ukloniti i to posvema. Dok se to ne učini, nema pomoći oku. Svatko zna što je to otrov. I tu opet vrijedi pravilo: Otrov mora napolje, i to što prije, potpuno napolje. Da se otrovanom tako pomogne, poduzimaju se i najteže operacije. Tako je i sa grijehom. Opasna krhotina je grijeh, koji može teško pogoditi dušu. Napolje s njim, napolje što prije, napolje posvema. Napolje s otrovom, da se zlo izliječi.

Zato moramo ispovijedati barem sve smrtne grijehe. Ako smo se dobro ispitali i uza sve to zaboravili kazati koji grijeh, onda naša ispovijed nije nevrijedna. Nedostojna je samo ona ispovijed kad se zašuti koji smrtni grijeh hotimično i znatice. Napolje sa svim smrtnim grijesima s njihovim brojem. Napolje zajedno s priznanjem okolnosti, koje mijenjaju narav grijeha. Tko je uvrijedio teško svoje roditelje, ne može se optužiti samo: ja sam nekoga teško uvrijedio. On nije samo prekršio petu već i četvrtu zapovijed. Nije dosta reći: ja sam krao, već treba reći koliko i kako često. Kod izlaganja okolnosti nitko ne smije govoriti nečije ime. Kojiput je potrebno spomenuti, da li se radi o roditelju ili rodjaku, da se upozna težina ili vrst grijeha. Ipak ispovjednik ne treba i ne će da sazna za ičije ime. Isto tako treba izbjegavati sve suvišno, što bi moglo časnost same stvari dovesti u pitanje. O lakim grijesima Crkva uči, da ih je doduše dobro i spasonosno ispovijedati, ali nije potrebno. Napokon mi ne znamo stalno, da li je nešto uistinu samo laki grijeh. Često to ne može prosuditi ni sam ispovjednik, to zna samo Bog. Kad se radi o tako važnoj stvari, treba izabrati sigurnije, to jest priznati i takove grijehe, da ne bi ispovijed bila nevaljana. A s ispovijedanjem lakih grijeha otpušta nam se i dio vremenitih kazni. Povedimo se u tom za primjerom svetaca, koji su se što je moguće točnije optuživali.

2. **Iskreno,** to jest baš onako, kako ih osjećamo u savjesti. Mi svi znamo, da je svećenik zastupnik Božji u ispovjedaonici. „Tko može opraštati grijehe osim Boga?“ — pitali su s pravom jedamput farizeji. Samo Bog i oni, kojima je on dao tu vlast. A ako svećenik veže i odrešuje jedino kao zastupnik Božji, onda svaka ne-

iskrenost, svaka prevara, koju si kršćanin dopušta u ispovjedaonici, ide samoga Boga. „Ispovijedam se Bogu svemogućemu . . . i vama, oče duhovni, na mjesto Boga . . . “ — tako glasi ispovjedna molitva. Zar da se čovjek usudjuje varati Svemogućega i Onoga, koji pozna srca i bubrege? „Prevario si Boga, a ne čovjeka“ — morao je čuti prvi kršćanski varalica Ananija sa svojom ženom, prije nego je pao mrtav. Svećenik pozna ljudsku slabost, on se raduje s anđelima nebeskim nad svakim grješnikom, koji se iskreno obrati. Djavao je uzeo strah i sram prije grijeha, da ih opet povrati grješniku prije ispovijedi. Pitanja, koja nam stavlja svećenik, treba pažljivo slušati i iskreno na njih odgovoriti. Ona nisu postavljena iz radoznalosti, već zato, da sveti sakramenat bude sveto obavljen. Ispovjedna tajna je daljnji poticaj, da se iskreno ispovjedimo.

Potresan je slučaj župnika Kobilovića u Oratovu kraj Kijeva u Rusiji, koji je prije nekoliko decenija pobudio u svijetu veliku pozornost. Tamo je orguljaš ubacio na župnika sumnju, da je kovao umorstvo, a da ga ne bi župnik izdao, on se kod njega ispovjedio. Župnik je bio osudjen na doživotnu robiju u Sibiru. On je na sudu samo mogao reći: Ja nisam kriv. Za neko vrijeme priznao je orguljaš na smrtnom času svoju krivnju. Ali nažalost prekasno, jer je i župnik, od pretrpljenih patnja umro kao žrtva ispovjedne tajne. Ispovjedaj se iskreno, jer svećenik mora šutjeti kao grob.

3. Jasno i razgovjetno. Mi moramo tako govoriti, da nas svećenik može potpuno razumjeti. S jasnim i odredjenim riječima moramo okrstiti naše grijehe. Ne bi se dobro ispovijedao, tko bi na primjer tako govorio: Imao sam zle misli. Zlo sam govorio. Nisam Boga ljubio iz svega srca. Sagriješio sam proti trećoj i petoj zapovijedi. Ovako se treba ispovijedati: Da li su to bile nečiste, srdite, zavidne, ohole misli, riječi, djela? Kako i čime si proti onim zapovijedima sagriješio? U koliko si protiv ljubavi Božjoj sagriješio? Ispovjednik ne može čitati misli, niti je on odgonetač zagonetki. Osim toga treba misliti, da je i vrijeme u ispovijedaonici dragocjeno. Ispovijedaj se točno, da otpanu nepotrebna pitanja.

4. Zadanu pokoru treba prihvatiti i izvršiti. Sudac naše savjesti je obvezan da nam dade spasonosnu pokoru. Zašto ta pokora? Bož. objava nam naglašuje potrebu zadovoljštine. Iz nauke sv. Pisma izlazi da s grijesima nije oproštena i sva vremenita kazna. Isus sam iznosi potrebu pokore i križa. Sv. Pavao piše o potrebi, da se na nama nadopuni muka Kristova (Col. 1,24). Jednodušni su i sveti oci u naglašavanju pokore. Kad pokornik izvrši zadanu pokoru, koja je redovito u molitvi, postu i milostinji, opraštaju mu se dijelom vremenite kazne, koje povlače sobom njegovi grijesi. Koliko je time doprinio sretnijem životu i spriječio muka u čistilištu.

Rimski katekizam pisao je već prije mnogo stotina godina o koristi sv. Ispovijedi: „Što se je do tog doba u Crkvi, po velikoj Božjoj milosti, uščuvalo svetosti, pobožnosti i religioznog naziranja, to treba najvećim dijelom pripisati Ispovijedi. Zato nije nikako čudo, da neprijatelj ljudskog roda... nastoji iz svih sila pomoću bezbožnih svojih slugu i pomoćnika da obori tu kulu kršćanske kreposti.“

Molitva djece u Marijinoj godini

Dragi Isuse, i Ti si bio jednom dijete, kao i mi i rekli su nam, da si volio djecu skupljati oko sebe. Zato dolazimo danas i mi, djeca svih naroda cijeloga svijeta, da Ti se zahvalimo i da Te molimo za mir u svijetu.

Ti želiš uvijek i svuda ostati s nama, zato se nastani u našim srcima i u njima postavi oltar i svoje prijestolje. Daj, da svi budemo jedna obitelj, sjedinjena pod Tvojom zaštitom i u Tvojoj ljubavi. Odstrani od svih ljudi, malih i velikih, sebične misli i djela, koja bi djecu nebeskog Oca medjusobno razdvajala i od Tebe udaljivala. Tvoja milost neka nas štiti od neprijatelja nebeskog Oca i Tvojih nepri-

jatelja. Oprosti im, Gospodine, jer ne znaju što čine. Ako se ljudi budu Tvojom pomoći medjusobno voljeli, zavladat će pravi mir u svijetu i mi, djeca, živjet ćemo bez straha, pred grozotama novog rata.

Zato molimo Mariju, Bezgrješnu, Tvoju i našu Majku, da Ti izruči ovu našu molitvu za mir. Tako ćeš nas sigurno uslišati.

Hvala Ti, dragi Isuse! Amen.

(Papa Pijo XII).

„Error communis“ — „supplet Ecclesia“

(i nekoliko misli o crkvenom zakonu)

Quando licitum?

(Svršetak)

18. Općeniti princip jest: *nitko ne smije ispovijedati bez jurisdikcije.* — U veži s tim kaže Vermeersch-Creusen kratko i jasno: „nemini enim licet exercere potestatem quam non habet“ (Epitome Juris Can. 1929, n. 284. 5. b.).

19. Iz toga je shvatljivo, da Crkva strogo kažnjava svećenika, koji ispovijeda bez jurisdikcije. U titulu: De delictis in administratione Sacramentorum, nalazi se kazna, koja stiže takvog svećenika: Sacerdos qui sine necessaria jurisdictione *praesumpserit* sacramentales confessiones audire, est ipso facto suspensus a divinis (Can. 2366)). Ta suspenzija dokazuje, da se radi o veoma ozbiljnoj stvari i o prekršaju teške obaveze.

20. Riječ *„praesumpserit”* znači, da kanon misli na onog svećenika, koji znalice i hotimice stupa u ispovijedionicu, ne imajući potrebne jurisdikcije. — Ako je kapelan Oblivius zaboravio, da mu je na Silvestrovo istekla jurisdikcija, te ispovijeda na Novu Godinu, ne postoji „praesumpserit“.

21. Zabrana ispovijedanja pod prijetnjom suspenzije s i g u r n o pogađa svećenika in *errore privato*, kada ispovijeda nasamo pojedinca. U tom slučaju de facto ispovijeda bez jurisdikcije, Ecclesia non supplet, i apsolucija je nevaljana.

22. A kako stoji stvar in *errore communi?* Izvan nužde, *extra casum necessitatis,* gdje ima dovoljan broj ovlaštenih svećenika, ili gdje je, lako, bez poteškoće, moguće pribaviti si od poglavara jurisdikciju, također je svećeniku *zabranjeno* i ne smije ispovijedati, „quia invitam Ecclesiam ad supplendum cogit“ (Cappello, De poenit 492, 7).

Takav ispovjednik čini Crkvi neku vrst nasilja: sličan je mladom đaku, koji protiv volje majke kupuje izvjesne predmete, znajući da će ih majka ipak platiti, da spasi čast familije.

Ovu zabranu naglašavaju skoro svi auktori: „communior doctrina docet non licere extra casum necessitatis jurisdictione ab Ecclesia suppleta in casu erroris communis uti“ (Coronata, Compendium J. C. III. n. 229. Marietti 1949).

I naš domaći i uvaženi kanonista Crnica uči isto: da svećenik in casu erroris communis „iako radi nedozvoljeno, ipak radi valjano, jer Crkva dopunja vlast“. (Priručnik kan. prava, Zagreb 1945. n. 144).

23. Iz navedenog je jasno, da smije neovlašteni svećenik ispovijedati in errore communi samo in „casu necessitatis“ a osim toga, ako mu je nemoguć recursus ad episcopum.

24. Svu doktrinu jasno i precizno iznaša F. Ušeničnik: „ako je svećenik svijestan, da nema jurisdikcije, a ne moli za nju, premda bi mogao moliti, tada in errore communi apsolvira valjano, postupa pak *nedozvoljeno.*“ (Pastoralno bogoslovlje str. 219. Ljubljana 1940).

25. A što je sa *cenzurom,* da li upada u *suspenziju a divinis?* U tom pitanju se auktori ne slažu. Communior sententia drži da svećenik *teško griješi* i da *upada u cenzuru,* ali se može prihvatiti kao solide probabilis i sentencija, da svećenik griješi *tek lako,* i da *ne upada* u cenzuru. Treća sentencija, da svećenik uopće *ne griješi,* čini se da nije niti probabilis, te se stoga ne može prihvatiti.

Evo što o tom veli vrsni kanonista Cappelo: Sacerdos, qui *sciens volens* excipit confessiones *sine iurisdictione,* stante errore *communi,* peccatne?

Quidam censent eum lethaliter peccare extra *gravem* necessitatem poenitentis, quia invitam Ecclesiam ad supplendum cogit, ideoque, aiunt, ob

usurpatam iurisdictionem, qua caret, suspensionem ipso facto incurrit, de qua in can. 2366.

Alii dicunt peccare *venialiter* tantum. Alii nullum peccatum commitere affirmant,-unde, aiunt, sacerdos, qui confessiones audiens recordaretur tempus iurisdictionis iam esse elapsum, ab excipiendis confessionibus cessare non teneretur.

Prima sententia communior et verior est.

Tertia sententia quae omnem culpam excludit deficiente quavis causa, probabilis non videtur.

Altera, e contra, tenens peccatum esse leve, solide probabilis est, secluso contemptu auctoritatis ecclesiasticae, aut scandalo fidelium. Neque in contrarium valet poena suspensionis de qua in can 2366, quae necessario supponit delictum *grave*, ad normam can. 2242, § 2,- nam iuxta probabilem sententiam, in casu, non gravis, sed *levis* tantum est culpa, atque ob hanc praecise rationem praefata censura non incurritur, quando Ecclesia supplet ob errorem comunem".

(De sacram. vol. II. n. 492, 7. Romae 1938.)

Zaključujemo sa starim majstorom Noldinom: „Certe non licet se mittere in casum erroris communis, non petendo jurisdictionem, quae necessario petenda esset, cum bene possit." (Theol. Mor. III. n. 347).

26. Prema iznesenim principima, župnik Emilijan je u Brezju potpuno ispravno, valide et licite, postupao, jer je: imao causam gravem seu necessitatem confessiones audiendi propter multitudinem poenitentium et penuriam confessorum, a jurisdikciju nije iz nemarnosti uzurpirao niti prisilio Crkvu da suplira, jer je postojala impossibilitas ab episcopo iurisdictionem petendi.

Dužnosti prema zakonu

27. Navedenim bi Noldinovim citatom mogli smatrati, da je pitanje dovoljno izjašnjeno.

Ali, kako VJESNIK ima zadatak, da piše praktično-poučne članke za dušobrižnike, obradjeni nam casus nudi dobrodošlu prigodu, da spomenemo, kako katolički moral visoko štuje zakon, jer snaga zakonske obveze dolazi od Boga! (cf Živković. Mor. bogoslovlje I, str. 219).

28. Stoga neće biti zgorega, ako opetujemo iz moralke ono pitanje: *„ad quid obliget lex?"*

Zakon nas veže, da ga poznamo i da ga vršimo.

Da ga možemo upoznati, moramo marljivo čitati službene objave, koje valja lijepo čuvati u kancelariji, a ne zavijati u njih slaninu.

A da možemo zakon vršiti, dužni smo da upotrebljavamo redovna sredstva, da bismo mogli zakon obdržavati, n.pr.: „Tko je vezan na brevijar, mora ga nabaviti, da može udovoljiti dužnosti" (Živković, ibidem str. 222).

29. Isto tako mora vjernik ukloniti zapreke, koje bi mu mogle biti na putu kod obdržavanja zakona. U vezi toga Živković lijepo kaže: „To odaje plemeniti duh ozbiljnoga i čestitoga čovjeka. Na tom visokom moralnom shvaćanju zakonskih propisa, osniva se i visoka moralna jakost naroda," (ibidem). Kao primjer navodi Živković, da onaj koji bi radi polaska subotom u planine ili u lov, bio nesposoban prisustvovati svetoj Misi, neće u subotu ni na put ni u lov, nego će to odgoditi za drugi dan.

30. Nikada pak nije dozvoljeno direktno postaviti uzrok, koji bi sprečavao vršenje zakona: „qui enim legi directe apponit causam impedientem, legem explicite violare intendit." Noldin, Theol. Mor. I. n. 179.2).

Isto Živković (op. cit. 249): „nije slobodno postaviti izravno uzrok, koji bilo izbliza bilo izdaleka spriječava udovoljenje obaveze. To bi značilo ići ravno za povredom zakona. Primjerice, kad bi se samo u nedjelju opio, u svrhu, da bude nesposoban prisustvovati Misi.

31. Primjećujemo, da u svim tim navedenim primjerima ne radi se o zakonima, kojih bi prekršaj povukao za sobom crkvenu kaznu.

Kad pak svećenik bez jurisdikcije *ispovijeda,* izlaže se crkvenoj cenzuri!

32. Samo ako *prilike,* neka „vis major", stave svećenika u položaj, da je morao ispovijedati bez jurisdikcije, onda mu neće nitko moralno išta predbaciti, kao što ne predbacujemo ni siromahu, da je jeo u petak mesnu čorbu, jer mu drugo uopće nijesu dali.

Ako se pak sam svećenik radi svoje površnosti stavi u takav položaj, — jer n. pr. nije tražio jurisdikciju, a mogao je — onda ga ne možemo ispričati od grijeha.

33. Crkva naime, u slučaju erroris communis suplira pro bono fidelium, a ne zato, da svećenici u đuture prouzrokuju, uslijed svoga nehaja, errorem communem.

Još jedan „plastični" primjer: svećenik ekskurira na filijalu, gdje će ostati dva dana, a iz nemarnosti ostavi brevijar kod kuće. — Nalazeći se na filijali, argumentira: pošto nemam brevijara, ne mogu ga recitirati, ergo sum excusatus... samo da u tom slučaju Crkva mu ne „suplira" oficija, jer bi time nagradila njegovu nemarnost..

A u slučaju ispovijedanja cum errore communi, Crkva sanira svojom suplecijom nemarnost svećenika; ne radi njega, nego radi toga, da ne bi

duše uslijed njegove nemarnosti bile lišene milosti sakramenta.

34. Iz toga se vidi, da su crkveni zakoni nešto više nego neki lih birokratski pravilnik, koji bi u najstrožem slučaju vezao kao lex mere poenalis. — Crkveni su zakoni volja Božja, izražena po crkvenoj vlasti, ex quo patet, quanta reverentia legi debeatur.

Svećenik u društvu

Napisao Kardinal Suhard, nadbiskup pariski

(Nastavak 18)

Otud se vidi, kako se njegova hotimična čistoća ni izdaleka ne stavlja žestoko i podmuklo u opreku braku kao nekom protivniku, nego da se može shvatiti kao mističko njegovo produženje. Iznad ljudskog vjenčanja, što ga svećenik napušta, ali ne prezire, on nalazi sjedinjenje božanskih zaruka, koje ga usrećuju. Da je to tajanstveno združivanje duše s Isusom Kristom usko srodno sa zemaljskim brakom, to proizlazi iz toga, što je ono poput braka, kao odsjev, ali još bliži i još sjajniji, sjedinjenja Krista s Crkvom, s kojim sveti Pavao uspoređuje kršćansko sjedinjavanje čovjeka i žene: „taj je misterij velik“ (Eph 5,25-33).

Celibat prikazan Bogu kao žrtva i zadovoljština za putene grijehe svijeta, ima i taj učinak, da nerazdruživo spaja svećenika s općinom i da ga stavlja u službu višega očinstva: „Svećenicima je, piše sv. Ivan Zlatousti, povjereno duhovno rađanje duša... Naši nas roditelji rađaju na prvi život, a svećenici na drugi“.

Poslušnost

Proživljavajući tako svoju žrtvu čistoćom, to jest, po etimologiji, *čineći sebe, čuvajući sebe posvećenim,* svećenik ne postaje samo čovjek u punini. Uzdižući sebe on uzdiže sa sobom i društvo, i postaje tu izvorom života. Ali on to može samo svojom privrženošću Crkvi, poslušnošću. Ova je za njega dvostruko dobročinstvo i nipošto ne guši njegovih inicijativa.

Ponajprije, poput siromaštva i čistoće, ona ga odvaja od samoga sebe i svog vlastitog duha, i daje ga ljudima i ona ga čini raspoloživim. Zato, što ne čini više svoju volju, nego Božju, on je ili može postati sposoban za velikodušnost, koja se uzdiže do heroizma. A napose ono što će davati dušama u svom naučavanju, ne će više biti diskutibilna interpretacija njegove oholosti ili njegove mašte. To će biti „polog vjere“, misao Crkve.

Ali svećenička poslušnost nadilazi neizmjerno redovnu pokornost ljudskim vlastima. Vidjeli smo, ona nije samo disciplinarna, ona je *mističke* vrsti. Po njoj postaje svećenik javna osoba, a ne vođ bez mandata. Njegova sinovska poučljivost prema hijerarhiji bit će već sama po sebi apostolska. Služit će primjerom, pobuđujući vjernike, da budu pripadnici crkvenog duha, da ne čine ništa bez Crkve. Ona će ih uvjeriti, da odcijepljeni od Mističkog Tijela ne mogu više ništa za otkupljenje.

Mistika biskupa

Na tu se razinu treba postaviti apostolat. Jedino sredstvo, da se preda Evanđelje, jest to, da ga čovjek primi „predanjem“. Svećenik se ne improvizira kao propovjednik Dobre vijesti. On je poslan od Crkve, i još točnije od biskupa. Jer „Crkva je u biskupu“ (Sv. Ciprijan, ep. 69,8). Ovaj posljednji nije samo glavar, koji nalaže, nadzire ili kori, on je u isti mah simbol i vrelo jedinstva i života. „Neka svećenici ne čine ništa bez privole biskupa, jer je njemu povjeren puk Gospodnji“ (Can. apost., 39,2). Bitna tvrdnja. Odvajajući se od biskupa, svećenik bi se odvojio od Mističkog Tijela, kao loza od čokota. I tako je njegov apostolat jasno zacrtan: to mora biti, kako izričito kaže Pontifikal, rad pomagača, „kooperatora“ biskupova *(Cooperatores ordinis nostri,* ređenje svećeničko). Očito je, da se taj bitni odnos prema njihovu „ordinariju“ ne može uočiti bez odnosa prema vrhovnom Biskupu, to jest Papi. Jer vlast Kristova Namjesnika proteže se nesamo na opću Crkvu, nego i na sve pojedince, koji je sačinjavaju. On je eminentno Biskup svih i svakoga. A da time ništa ne gube, u istoj mjeri, od svojih ovlasti i svog auktoriteta

oni, koje on sam označio kao nasljednike Apostola.

Crkveni apostolat

I tako na svaki način biskup „prvi“ u odnosu prema običnim svećenicima i ujedinjujući se s tim punim svećeništvom, učestvujući u „pastirskoj ljubavi“ svoga glavara, sačuvat će oni evangelizaciji njezinu valjanu strukturu, nedeljivu i skupnu. Apostolat je *crkvena* djelatnost. Biskup i svećenici, koji su mu dodani za propovijedanje i za brigu oko duša unutar dijeceze, nisu službenici, koji bi bili postavljeni jedan do drugoga. Oni su usko solidarni. Apostolat nije individualističan. To je zajednički napor klera „kao tijela“ i kršćanske zajednice. Čini se, da naši svećenici dandanas imaju sve jači pojam o toj istini. U svakom slučaju kolektivistička struja, koja se iz dana u dan sve više očituje na praktičnom području, čini se, da je više nego recept uspjeha, ekonomija sila, moralna potpora, sigurnost itd. Čini se, da ona pokazuje — poput nekoga dubokog vala, što ga je s dna podigao Sveti Duh — spasonosan povratak organskom jedinstvu kršćanske Zajednice, ujedinjenju Crkve u ljubavi

Samo jedno svećeništvo

Ali ta ponovna svjesnost jedinstva u svojoj se *unutarnjoj dubini* tiče još više posebno svećenstva. I to s dva razloga. Ona dokazuje ponajprije, da nema, kako neki hoće da vjeruju, „višeg“ i „nižeg“ klera. Da se o tom osvjedočimo, dovoljno je jednom pribivati ređenju. Pošto biskup položi ruke na ređenika, svi ga nazočni svećenici, povodeći se za gestom biskupa, okruže poput njegove vlastite obitelji. A malo kasnije, okupe se opet novi svećenici, što su upravo zaređeni, oko njega, da „koncelebriraju“, da prinesu s njim jedinstvenu Žrtvu. Opipljiv i uvijek dirljiv dokaz samo jednoga „Prezbiterija“, samo jednog i istog svećeništva. A inače „svetovni“ kler i „redovnički“ nisu dva uporedna niza bez veze. Nije naša namjera, da ulazimo ovdje u njihove odnose i u njihovu specifičnu bit. Podsjećamo samo na to, da je Crkva priznala ta različita zvanja svojima, pa su stoga oba valjana. Bez sumnje, dijecezanskim svećenicima pripada po pravu i po izravnom mandatu *"briga oko duša"*, — „cura animarum“ — s obzirom na teritorij, za koji su odgovorni pred Bogom i pred Crkvom. Ali redovnici su primili ovlast i poslanje, bilo od Pape, bilo od biskupa, da pomažu, u popunbenom smislu, svjetovni kler u njegovim složenim zadacima studija, naučavanja, propovijedanja, misionarskog prodiranja, duhovnosti.

Povijest Crkve, napose u naše dane, pokazuje uzajamnu korist, što je crpu oba klera iz te bratske suradnje, — sačinjavajući tako kao „haljinu bez šava“ jedinstvenog Svećeništva Kristova.

U tom smislu ne će se kazati, da je svećenička „poslušnost“ sekundarna krepost. Ona dapače čini više, nego da samo čini svećenika raspoloživim. Ona mu pomaže, da milošću Božjom ovjekovječi Crkvu i da prema tome spasava društvo.

§ II. DUŽNOST VJERNIKA

A sada se obraćamo vama, predraga naša braćo, da vas podsjetimo na tri vaše dužnosti prema Svećeništvu. Ako odabiramo njih između toliko drugih, to je zato, što nam se čine posebno aktuelnima, i direktno na liniji svega onoga, što smo prije toga iznijeli.

I. Smisao svećenika

Poredba svetoga Grgura Nisenskog, koju se, kako sjećate, usuđuje postaviti između svećenika i Svetih Prilika, vrlo je poučna. „Kruh je ponajprije običan kruh, ali kad ga Pretvorba posveti, on se zove i zaista jest Tijelo Kristovo“. Tako i svećenik: „On odjednom postaje glava, učitelj, nadstojnik Misterija. U njegovoj vanjštini i pojavi ništa se nije promijenilo, ali po nevidljivoj nekoj sili i po milosti, on nosi odsele preobraženu dušu“ (Or. in bapt. Christi, P. G., XLVI, 581). Poput Svetih Prilika, svećenik je znak božanske realnosti, a u isti je mah on prikriva. Mogli bi se na nj primijeniti stihovi iz *Adoro Te:* pred tako oskudnom i tamnom vanjštinom „razum se gubi“, ali ono, što je za nj tjesnac bez izlaza, postaje po vjeri svijetlom i životom. Da možemo prepoznati Boga u osobi njegovih službenika, nije dosta argumentirati. Treba vjerovati. Treba dopustiti, da s onu stranu vanjskih prilika ima nešto neizrecivo, što neizmjerno nadilazi sve, što se može vidjeti i zamisliti.

Razumjeti

Taj duh vjere, koji će vam biti potreban, „da gledate svoje svećenike kao službenike Kristove i djelitelje Božjih Tajna“ (1 Cor. 4, 1), tražit će ponajprije od vas, da ih *razumijete*. To jest da nikada ne zaboravite, da

oni jesu i ostaju ljudi. Bog ne čini čudesa, da njih istrgne iz čovječanskog položaja. Svećeništvo ne daje samo po sebi sposobnost, da čovjek čini sve i da se odlikuje u svemu. Važno je podsjetiti na to, da se izbjegne stara zabluda — koja se uvijek nanovo rađa, — zabluda, koja svećenstvo lišava čovječanstva i dosljedno postavlja svećenika postrance od života. I ne bez velike štete, jer prognavši ga tako — kako to čine nevjernici — u isključivo područje ceremonija i obreda, lišavaju ga dobrim dijelom razloga njegova opstanka. Ako ljudi uskraćuju, da prolaze preko njega, onda on nije više, bar potpuno, njihov posrednik. Dobar dio kršćana misli, da iskazuje čast i uslugu svom svećeniku, smještajući ga tako u ono, što oni zovu „svetim“. A to u stvari nije drugo, nego „crkveno“, to jest — po običajnom načinu govora, koji je lišio tu riječ njezine prirođene veličine — sekundarna i slučajna presvlaka. Oni zatvaraju svećenika, oni ga zarobljuju u mrežu predrasuda ili farizejskoga čuđenja, spremni da mu odmah iza toga prigovore njegovu neaktivnost u društvu.

Poštivati

Obratno, duh će vjere nalagati duboko poštovanje prema čovjeku Božjem. Ne servilno poštovanje, koje bi opravdalo samovoljno tumačenje, kao da je svećenstvo neka kasta. Nego religiozno poštovanje, koje nipošto ne isključuje nepatvorenu priprostrost. Ipak se ne smije zadovoljiti tim. Jer tu se radi o činu štovanja, časti, koja se iskazuje Veličanstvu Božjem, nazočnom u njegovim službenicima. To je isto tako i jedan pokret zahvalnosti prema Našem Gospodinu, radi dobrote, kojom se on ovjekovječuje u ovom svijetu pod likom, koji je nama najpristupačniji: čovjeka poput nas.

Te dispozicije vjere ne smiju ostati samo unutarnje, nego se moraju očitovati i na praktičan način. Majka će umjeti priučiti svoju djecu, već od malih nogu, na te iskaze susretljive uljudnosti prema Božjim službenicima, koji pripadaju među privlačljivosti zemalja, u kojima je vjera živa. Kršćanski će roditelji znati ustupiti svećeniku izdašno mjesto za svojim ognjištima. Oni će ga primati kao samoga Gospodina. Svi će se kršćani sjetiti, da duguju — po običnoj logici — poslaniku najvišega Vladara, što može biti časti, što ih zemaljski svečanosni uredi iskazuju predstavnicima zemaljskih sila. Bit će im na srcu, da za svećenika sačuvaju najviše iskaze poštovanja.

Velik će korak biti učinjen, predraga naša braćo, kad kršćani, koji obično ne znaju ništa o svećeniku (materijalne teškoće, osamljenost, psihologija), budu ovoga smještali na realnu razinu njegova misterija: u isti mah kao jednoga od njih i kao transcendentalnoga poslanika Gospodnjega. Jedna je od prvih dužnosti katolika, da opet nađu smisao svećenika. Oni — i samo uz tu cijenu — moraju ponajpre svećeniku vratiti njegovo mjesto u društvu.

IZ BISKUPSKE KANCELARIJE

Broj: 16-1954.

Duhovne vježbe svećenika u Đakovu.

Kanon 126 C. Z. određuje: Svi svjetovni svećenici moraju barem svake treće godine obaviti duhovne vježbe kroz vrijeme, što će ga odrediti njihov biskup, u nabožnoj ili redovničkoj kući, koju će on označiti: Od toga nije nitko izuzet, osim u pojedinom slučaju iz opravdanih razloga i uz izričitu dozvolu istog biskupa.

U vezi s ovom odredbom crkvenog zakonika održat će se i ovih praznika u našem Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu tri turnusa duhovnih vježbi za svećenike đakovačke biskupije, kojima se međutim mogu pridružiti i svećenici ostalih biskupija koji to žele.

I. turnus: od 9. VIII. u jutro do 14. VIII. u jutro (šestdnevne)

II. turnus: od 16. VIII. u večer do 20. VIII. u jutro (trodnevne)

III. turnus: od 23. VIII. u večer do 27. VIII. u jutro (trodnevne)

Duhovne vježbe za svećenike Apostolske Administrature Banata održat će se također u Đakovu u vremenu od 12. VII. u večer do 16. VII. u jutro.

U ime obskrbe dužni su svećenici predati Ravnateljstvu sjemeništa: 3 kg brašna, pol kilo-

grama masti i 600 din. u gotovom novcu. Ili u ime svega 1.000 din. u novcu za trodnevne duhovne vježbe, a za šestdnevne plaća se dupla taksa.

Svaki svećenik, koji želi učestvovati duhovnim vježbama, dužan je svoj dolazak najaviti najmanje osam dana prije početka odnosnog turnusa Biskupskom ordinarijatu u Đakovu, odnosno Ravnateljstvu sjemeništa. Sa sobom neka ponesu: talar, roketu, bijelu štolu, Nasljeduj Krista, ručnik, plahtu za krevet, lagani pokrivač (deku) i toaletne potrebštine.

Časna braćo svećenici! Moja je iskrena želja da bi u ovoj sv. Marijinoj godini što veći broj svećenika, po mogućnosti svi, obavili duhovne vježbe. Time bi najbolje ispunili želju sv. Oca, da se svi obnovimo duhom. Mi svećenici moramo u tom pogledu biti prvi i svojim primjerom poticati i naše vjernike. Time bi ujedno zasvjedočili svoju ljubav i privrženost Mariji.

U Đakovu, 5. svibnja 1954.

† Stjepan
nasl. biskup

Sličice s Papinom Molitvom. — Kod Biskupskog ordinarijata se opet mogu dobiti sličice s Papinom molitvom za Marijinu godinu. Cijena je 2.— Din po komadu. Poštarina se plaća posebno.

Kasna zvanja. — Za Dječačko sjemenište u Zagrebu mogu se javiti i mladići od 20-25 godina, koji su završili osnovnu školu i ispunili svoju vojnu dužnost. Ako ih se javi dovoljan broj, za njih će se održati posebni tečajevi, da se kroz nekoliko godina priprave za studij bogoslovije. Molbe slati na Biskupski ordinarijat.

Zakašnjenje Vjesnika. — Radi promjene tiskare i tehničkih poteškoća posljednji brojevi ne stižu na vrijeme. Nadamo se da neće tako biti u buduće, a pretplatnike molimo, da budu strpljivi.

Iako su troškovi znatno povišeni, ne povisujemo — za sada - pretplatu, ali molimo pretplatnike, da je što prije uplate.

Vlasništvo i naklada Biskupskog Ordinarijata u Đakovu — Glavni i odgovorni urednik: Dr Zvonimir Marković — Uredništvo i uprava Đakovo, Strosmayerov trg 6. — Pretplata godišnje 400.— Din. — Broj čekovnog računa 573-T-86 — Tisak Grafičko preduzeće „Jovan Popović“, Beograd, Albanska 17